

# Erfaringer med 7-trins-skalaen med hensyn til international mobilitet

Bilagsrapport til Evalueringen af 7-trins-skalaen



DANMARKS  
EVALUERINGSINSTITUT



## INDHOLD

# Erfaringer med 7-trins-skalaen med hensyn til international mobilitet

---

<b>1</b>	<b>Indledning</b>	<b>4</b>
1.1	Baggrund	4
1.1	Formål med evalueringen	7
1.2	Metodisk grundlag	8

---

<b>2</b>	<b>Erfaringer med International mobilitet</b>	<b>9</b>
2.1	Erfaringer med hensyn til udgående mobilitet	9
2.2	Perspektiver på øget international gennemsigtighed med hensyn til karakterer	13
2.3	Perspektiver på oversættelse af udenlandske karakterer til dansk eksamensbevis	17
2.4	Erfaringer med hensyn til indgående mobilitet	19
2.5	7-trins-skalaen versus en ny skala	20

---

# 1 Indledning

## 1.1 Baggrund

7-trins-skalaen blev indført på grundlag af Karakterkommissionens betænkning fra 2004, som indeholder kommissionens analyse af det daværende karaktersystem og anbefalinger om et fremtidigt system (betænkningen kan findes på: <http://pub.uvm.dk/2004/karakterer/>).

7-trins-skalaen blev taget i brug på de gymnasiale uddannelser i 2006, og i løbet af 2007 blev den indført i de øvrige dele af uddannelsessystemet. 7-trins-skalaen afløste den hidtidige karakterskala, 13-skalaen, som havde været i brug i grundskolen og på de gymnasiale uddannelser siden 1963 og på de videregående uddannelser siden 1971. Den blev gennem tiden anvendt på forskellig måde. Både beskrivelsen af karaktererne og måden at give karakterer på har fx varieret på tværs af uddannelsesområderne, og skalaen blev inden for de enkelte områder justeret og tilpasset flere gange.

Karakterkommissionen pegede på, at en karakterskala efter lang tids brug bliver slidt, og kommissionens analyser viste flere udfordringer med hensyn til 13-skalaen:

- At 13-skalaen ikke var kompatibel med den internationale ECTS-skala (se beskrivelse af ECTS-skalaen i appendiks B i den samlede rapport) og den nordamerikanske skala, og at den var svær at anvende internationalt, især på grund af undtagelseskarakteren 13.
- At beskrivelserne af skalaens karakterer lagde op til karaktergivning, ud fra hvordan de studerende var rangeret i forhold til hinanden (fx middelkarakter), selvom karaktererne faktisk skulle gives ud fra opfyldelsen af læringsmål (absolut karaktergivning). Dette var særligt en udfordring ved karaktererne 7, 8 og 9, som derfor kunne være svære at adskille.
- At der havde været inflation og uforklarlige forskelle i karaktergivningen på tværs af fag og hovedområder, og at der ikke var en ensartet forståelse af, hvornår de forskellige karakterer skulle bruges.

Karakterkommissionen opstillede fem krav til en moderne skala (se boksen på næste side). Kommissionen vurderede, at en moderne skala skulle være internationalt anvendelig, skulle anvendes ensartet i hele uddannelsessystemet, skulle understøtte, at bedømmelserne udtrykker målopfyldelse, skulle kunne bruges til gennemsnitsberegning og skulle have en klar differentiering mellem karaktertrinene. Kommissionen konstaterede, at 13-skalaen ikke opfyldte de fem krav, og at der derfor var brug for en ny karakterskala.

## Karakterkommissionens fem krav til en ny karakterskala

---

### 1. International anvendelighed

Den øgede internationalisering stiller krav til karakterskalaen om, at karakterer og eksamensresultater ubesværet skal kunne benyttes internationalt. Internationaliseringen er ikke udelukkende et anliggende for de videregående uddannelser. Således fremgår det af OECD-rapporten *Education at a glance* (OECD, 2004), at internationalisering efterhånden må forventes at omfatte størstedelen af uddannelsesområderne. Det betyder, at karakterskalaen først og fremmest skal være kompatibel med ECTS-skalaen. Det skal således være muligt at oversætte mellem de to skalaer på enkeltkarakterniveau.

### 2. Skalaen skal anvendes ensartet i hele uddannelsessystemet, og bedømmelsen skal udtrykke graden af målopfyldelse

Overgangen fra stram indholdsstyring til målstyring stiller det krav, at karaktererne skal kunne udtrykke graden af målopfyldelse, altså at karaktererne skal kunne anvendes til absolutte vurderinger i forhold til præcist opstillede mål. Som en konsekvens heraf skal beskrivelsen af de enkelte karakterer relatere sig til målene og ikke til en relativ placering af eksamenspræstationen. Med denne form for karaktergivning sikres en ensartet brug af karakterskalaen, hvilket blandt andet er en forudsætning for at realisere intentionen om at styrke samspillet mellem fagene.

### 3. Samme skala i hele uddannelsessystemet

Kommissionen finder, at der skal benyttes samme karakterskala overalt i uddannelsessystemet, således at mobiliteten såvel vertikalt som horisontalt mellem uddannelserne understøttes. Derudover fremmer anvendelse af samme skala på de forskellige trin i uddannelsessystemet borgernes kendskab til og accept af karakterskalaen.

### 4. Klar trindifferentiering

Antallet af trin og springene mellem trinene i karakterskalaen skal være afpasset således, at valget mellem en karakter og nabokarakteren er udtryk for en sikker differentiering. Samtidig skal skalaen være så finkornet, at den kan benyttes i forbindelse med den formative vurdering.

### 5. Mulighed for gennemsnitsberegning

Anvendelse af karaktergennemsnit er i dag udbredt i dele af det danske uddannelsessystem. Kommissionen finder derfor, at det må stilles som et krav til en dansk karakterskala, at det skal være muligt at beregne gennemsnit. Den enkleste måde at opfylde dette krav på er at benytte talværdier frem for fx bogstaver.

Kommissionen opbyggede derfor en ny skala (7-trins-skalaen), som skulle anvendes på samme måde i hele uddannelsessystemet. Opbygningen af 7-trins-skalaen har taget udgangspunkt i de fem krav på følgende vis:

- Karaktererne skal gives ud fra opfyldelsen af eksplicit formulerede læringsmål (absolut karaktergivning).
- Skalaens karakterer er fastsat, så de følger strukturen i ECTS-skalaen med den hensigt, at de danske karakterer skal kunne oversættes en-til-en til ECTS-skalaen.
- Skalaen har ikke nogen undtagelseskarakter til den ekstraordinært gode præstation, da det er svært at kommunikere til udlandet.
- Skalaens karakterer er tal, som der kan beregnes et gennemsnit af.
- Skalaen har tre brede karakterer, 4, 7 og 10, som skal opsamle hhv. ca. 25 %, ca. 30 % og ca. 25 % af de beståede karakterer og er forskellige nok til at understøtte, at bedømmerne har let ved at vælge, hvilken karakter der er den rigtige.
- Skalaen har ligesom ECTS-skalaen to ikke-beståede karakterer, 00 og -3. Talværdierne er fastsat, så afstanden mellem de ikke-beståede karaktererne er den samme som afstanden mellem de laveste beståede karakterer. Karakterkommissionen fandt, at det ville understøtte, at ca. samme andel ikke bestod deres uddannelse samlet set, sådan som det var tilfældet ved 13-skalaen.
- Karakterkommissionen beskrev også, at der skulle ske en kvalitetssikring af karaktergivningen ved at koordinere målene for faget og prøvens tilrettelæggelse i forhold til den population, der skal bestå prøven. Det skulle understøtte, at de beståede karakterer over tid og for store populationer nogenlunde følger en fast fordeling (se figur 2.1), og at skalaen bruges ens i hele uddannelsessystemet. Dette relative element i karakterskalaen fremgår dog ikke af den juridiske beskrivelse af karakterskalaen i karakterbekendtgørelsen.

Kommissionen valgte desuden, at skalaen skulle følge den danske tradition med talkarakterer, som ikke udtrykker opnåede point eller lignende, og at tallene skulle ligge nogenlunde i samme leje som i 13-skalaen.

Selvom 7-trins-skalaen er implementeret ens på hhv. Undervisningsministeriets og Uddannelses- og Forskningsministeriets område, er der stor forskel på, hvordan der arbejdes med understøttelse og kvalitetssikring af karaktergivningen inden for de to uddannelsesområder.

På grundskoleområdet og på de gymnasiale uddannelser fastlægges de faglige mål for de enkelte fag centralt i Undervisningsministeriet. Ministeriet udarbejder desuden konkrete vurderings-/bedømmelseskriterier for de enkelte prøver, og de skriftlige prøver afholdes som nationale prøver. Derved fastlægges et fælles fagligt niveau centralt i Undervisningsministeriet. Samtidig findes der national statistik for karaktergivning.

På erhvervsuddannelserne fastlægges de faglige mål centralt i læreplaner, uddannelsesbekendtgørelser og uddannelsesordninger. Bedømmelseskriterierne kan være fastlagt både centralt og decentralt. Eksempelvis beskrives bedømmelseskriterier for grundforløbs- og svendeprøver decentralt i et samarbejde mellem de faglige udvalg og skolerne. Uddannelsernes slutmål er centralt beskrevet i uddannelsesbekendtgørelsen for den enkelte erhvervsuddannelse. Målene for grundfagene fastlægges af Undervisningsministeriet, mens de uddannelsesspecifikke mål beskrives i et samarbejde mellem Undervisningsministeriet og uddannelsernes faglige udvalg.

På de videregående uddannelser fastlægges læringsmål for erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne og de maritime uddannelser i vid udstrækning centralt i Uddannelses- og Forskningsministeriet via uddannelsesbekendtgørelserne, mens institutionerne, som udbyder de kunstneriske uddannelser, og universitetsuddannelserne, selv sammensætter uddannelsernes struktur og fastlægger læringsmålene. På alle uddannelser sker kvalitetsarbejdet dog decentralt, ligesom alle prøver tilrettelægges decentralt, dog med censur fra et nationalt censorkorps ved de fleste prøver.

## 1.1 Formål med evalueringen

I Karakterkommissionens betænkning blev det anbefalet, at 7-trins-skalaen blev evalueret hvert femte år for at følge udviklingen i anvendelsen af den nye karakterskala.

Første evaluering af 7-trins-skalaen blev afsluttet i 2013 (EVA, 2013) og viste, at karakterskalaen var implementeret i de relevante dele af uddannelsessektoren. Evalueringen viste også, at karaktererne nogenlunde fulgte den forventede fordeling på alle uddannelsesområder, at karakterskalaen var internationalt anvendelig, og at bedømmerne havde skullet vænne sig til den nye skala, men at de oplevede, at den var anvendelig i bedømmelsessituationen.

Evalueringen pegede også på potentielle udfordringer med skalaen og dens anvendelse. Der var ikke fastlagt faglige læringsmål ved alle prøver. Nogle bedømmere påpegede, at karakteren -3 sender et unødigt negativt signal, og især med hensyn til karakteren 7 fremhævede flere bedømmere, at de gerne ville kunne give mere nuancerede bedømmelser. Evalueringen pegede også på, at der stadig var behov for at understøtte, at skalaen blev brugt og forstået korrekt af både bedømmere og aftagere.

Den første evaluering viste også, at der var udsving i fordelingen af karaktererne og forskelle på tværs af uddannelsesniveauer. Karakterfordelingen blev dog kun belyst på et overordnet niveau, og forskelle mellem fag, prøveformer, faglige uddannelsesområder mv. blev ikke afdækket.

Formålet med denne evaluering er at give et samlet billede af udviklingen i karaktergivningen siden implementeringen af 7-trins-skalaen og at belyse mulige problemstillinger vedrørende 7-trins-skalaens udformning og dens anvendelse på alle uddannelsesniveauer. Evalueringen har fokus på følgende overordnede evalueringsspørgsmål:

1. Hvordan har karaktergivningen udviklet sig siden implementeringen af 7-trins-skalaen, og har der været karakterinflation?
2. Anvendes skalaen, som den var tænkt af Karakterkommissionen, og er kommissionens krav til en moderne karakterskala fortsat aktuelle?
3. Hvad betyder skalaens karakterspring og karakteren -3 for karaktergivningen?
4. Er der tilstrækkelige muligheder for at identificere særligt dygtige elever og studerende og belønne den ekstraordinære præstation?
5. Er 7-trins-skalaen internationalt anvendelig? (UFM)

Denne bilagsrapport sætter fokus på evalueringsspørgsmål 5.

## 1.2 Metodisk grundlag

Denne bilagsrapport bygger på følgende datakilder:

- To fokusgrupper med internationale medarbejdere på de videregående uddannelsesinstitutioner
- Otte enkeltinterviews med studerende, som har læst hele eller dele af deres uddannelse i udlandet
- Rundspørge om karaktergivning i udlandet via Eurydice-netværket.



## 2 Erfaringer med International mobilitet

I det følgende opsamles institutioners og studerendes konkrete erfaringer med anvendelse af 7-trins-skalaen med hensyn til international mobilitet. Datamaterialet består dels af syv enkeltinterviews med danske studerende, der har anvendt deres karakterer i forbindelse med selvarrangerede studieophold eller studieophold i et enkelt semester via en samarbejdsaftale, og dels af to fokusgruppeinterviews med medarbejdere fra de videregående uddannelsesinstitutioner, som har haft berøring med 7-trins-skalaen i forbindelse med international mobilitet blandt studerende.

### 2.1 Erfaringer med hensyn til udgående mobilitet

Mange danske studerende tager på udveksling, eksempelvis et helt semester, i løbet af deres studietid via samarbejdsaftaler mellem den danske afsenderinstitution og en udenlandsk modtagerinstitution. Her er det typisk den danske afsenderinstitution, der står for optagelsesprocessen for den studerende gennem den etablerede samarbejdsaftale. Afsenderinstitutionen har i denne forbindelse det umiddelbare ansvar for, at de danske studerendes karakterer lever op til kravene på modtagerinstitutionen. De studerendes karaktergennemsnit er som oftest udgangspunktet for fordelingen af udvekslingspladserne gennem institutionernes samarbejdsaftaler, og pladserne tildeles oftest ud fra højeste gennemsnit. Anvendelse af karakterer i denne forbindelse vedrører primært institutionens egen interne administration af udvekslingspladser. I det følgende vil der således fremgå erfaringer, som internationale medarbejdere på uddannelsesinstitutionerne har med 7-trins-skalaens internationale anvendelse ved optagelsesprocesser og indgåelse af samarbejdsaftaler i forbindelse med udgående mobilitet.

Nogle danske studerende vælger dog selv at arrangere et studieophold uden om samarbejdsaftaler eller at gennemføre en hel uddannelse i udlandet. Her kan den internationale anvendelighed af de studerendes karakterer efter 7-trins-skalaen især blive relevant, da de studerende ofte vil være i lige konkurrence med andre udenlandske studerende med karakterer givet efter andre nationale karakterskalaer. Erfaringer med anvendelse af karakterer i forbindelse med selvarrangerede ophold belyses særligt via interviews med danske udrejsende studerende.

#### 2.1.1 Danske karakterers anvendelighed i forbindelse med adgang til uddannelse i udlandet

I begge fokusgrupper med internationale medarbejdere fra videregående uddannelsesinstitutioner kommer det frem, at oversættelse af studerendes karakterer eller formidling og forklaring af 7-trins-skalaen ofte er nødvendigt, når samarbejdsaftaler med uddannelsesinstitutioner i udlandet skal etableres. Blandt medarbejderne på universiteter, kunstneriske uddannelsesinstitutioner, professionshøjskoler og erhvervsakademier er der bred enighed om, at ECTS-skalaen som oversættelsesværktøj mellem de europæiske landes nationale karakterskalaer har gjort det væsentligt lettere at forklare 7-trins-skalaen til de europæiske samarbejdspartnere. Dette skyldes, at 7-trins-skalaens

beståede karaktertrin (02-4-7-10-12) lægger sig op af de beståede karaktertrin i ECTS-skalaen (E-D-C-B-A).



**Vi bruger den. Og jeg synes, den er meget anvendelig. Det er klart, at hvis man kommer uden for Europa, så skal man igen forklare den. Men inden for Europa er den en kæmpe hjælp.**

International medarbejder, professionshøjskole

Til spørgsmålet om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at 7-trins-skalaen følger ECTS-skalaen, svarer en fokusgruppedeltager følgende:



**Alt andet ville være helt uacceptabelt. Altså hvis vi havde en karakterskala, der ikke gjorde det. Det her er meget bedre end den gamle skala [13-skalaen].**

International medarbejder, erhvervsakademi

Der er generel konsensus blandt de internationale medarbejdere om, at de har oplevet, at 7-trins-skalaens opkobling på ECTS-skalaen har gjort den lettere at formidle i en europæisk sammenhæng. Deltagerne i de to fokusgrupper beskriver dog samtidig, hvordan 7-trins-skalaens opkobling på ECTS-skalaen kan skabe lidt forvirring og kræve ekstra forklaringsarbejde, når der skal indgås samarbejdsaftaler med institutioner uden for Europa. Behovet for forklaring opstår ofte, når det drejer sig om lande, der anvender andre bogstavskalaer med bogstaver lig ECTS-skalaens, da bogstaverne på tværs af skalaer har forskellige betydninger. Deltagerne nævner især et forklaringsbehov, når det gælder samarbejdspartnere i USA, men også Kina, Australien og Canada nævnes i den forbindelse. Flere deltagere peger på, at 7-trins-skalaens opkobling på ECTS-skalaen faktisk er med til at gøre formidlingen af skalaen mere besværlig end formidling af 7-trins-skalaen i sig selv:



**Vi bruger ikke ECTS-skalaen i udvekslingssammenhæng. Den generer mest. Jeg bruger meget tid på at forklare USA, at den ikke har noget med A, B og C at gøre. Jeg ville helst undgå den.**

International medarbejder, erhvervsakademi



**Jeg synes ikke, at det er 7-trins-skalaen, der er problemet, men ECTS-skalaen, fordi den har det her problem med letter grades, som kan forvirre. Inden for Europa fungerer det fint, der er det dejligt, at vi har fået en fælles skala, som vi kan snakke ind i, men det er uden for Europa, at det er et problem.**

International medarbejder, kunstnerisk uddannelsesinstitution

7-trins-skalaens opkobling på ECTS-skalaen kan særligt skabe udfordringer, hvis samarbejdspartneren i eksempelvis USA har et minimumskrav for den studerendes gennemsnit som betingelse for optag. Som et gentagende problem fremhæves, at oversættelsen af 7-tallet til karakteren C på ECTS-skalaen bliver opfattet som en ringe præstation hos de fleste amerikanske samarbejdspartnere.



**Det eneste issue på det her med oversættelse er, især på amerikanske universiteter og business schools, at C og 7 er ret forskellige. Altså, C er en ret dårlig karakter i USA, mens 7 jo gives for en ret bred og solid præstation her i vores danske system. Om det så er USA, der er gal på den, eller det er vores europæiske system, det kan man så diskutere.**

International medarbejder, universitet

Det nævnes i denne forbindelse af flere internationale medarbejdere, at det kan være nemmere at tage udgangspunkt i 7-trins-skalaen end i ECTS-skalaen, når karaktererne skal forklares til samarbejdspartnere uden for Europa.

## Studerendes erfaringer med oversættelse af karakterer i forbindelse med adgang til uddannelse i udlandet

En række af de interviewede studerende har ansøgt om optagelse på en hel uddannelse i udlandet og har som led i optagelsesprocessen skullet bruge karakterer eller gennemsnit fra deres højeste fuldførte uddannelse, eksempelvis deres gymnasiale uddannelse eller bacheloruddannelse. Flere studerende beskriver også, at de oplevede specifikke krav til deres karakter i engelsk, og en beskriver eksempelvis, at vedkommendes professor skulle skrive under på, at engelskniveauet for den pågældende var tilstrækkeligt højt. Mange udenlandske institutioner lægger dog også vægt på andet end karakterer, når de optager studerende. En række af de interviewede studerende har søgt ind på britiske universiteter, som har et stort internationalt optag. Her er der ofte oplyst et minimumskrav til gennemsnit efter 7-trins-skalaen på eksempelvis 10 eller 11. Formidling af karakterer er således mange steder ikke en udfordring i forbindelse med ansøgningen. Derudover er det et krav, at de studerende som en del af optagelsesprocessen fremsender udtalelser fra to professorer, en motiveret ansøgning samt et relevant eksamensbevis. Hvem der i sidste ende bliver optaget, afhænger af en samlet vurdering af de enkelte ansøgninger. Det oplyses imidlertid ikke altid, hvad der har været udslagsgivende for, om udfaldet bliver optagelse eller afslag. En studerende beskriver optagelsesprocessen således:



Der er meget formalia og det er meget besværligt. Men selve det med karaktererne er ret nemt. Jeg fik underskrevet mit karakterblad og sendte det med min ansøgning. Der var både de danske karakterer og oversættelsen til A, B [ECTS-skalaen]. Men de har nok taget stilling til det danske, eftersom de har et minimumskrav til de danske karakterer.

Studerende på udveksling under samarbejdsaftale og hel uddannelse i udlandet

Generelt er det ikke oversættelse og anvendelse af danske karakterer, som de studerende beskriver som besværligt ved international mobilitet. De interviewede studerende beskriver uigennemskueligheden i optagelsesprocesserne på uddannelser i udlandet som den største besværlighed. Dette skyldes blandt andet, at det ikke bliver oplyst, hvad der er udslagsgivende for optag, når der anvendes både karakterer, tests, udtalelser og motiverede ansøgninger. De interviewede studerende beskriver, at ECTS-skalaen har fungeret som formidlingsværktøj, når der ikke har været angivet et minimumskrav til gennemsnit efter den danske karakterskala.



Da jeg var på udveksling og skulle forklare, hvad mine karakterer var, så kunne jeg netop bruge A til F. [...] Min oplevelse er, at man kan forklare sig ud af det. Men min oplevelse er også, at de lægger så meget mere vægt på personlig motivation og referencer. I Danmark er det meget mere på karakteren, vi bliver vurderet.

Studerende på selvarrangeret udvekslingsophold og hel uddannelse i udlandet

Enkelte har dog oplevet, at der er inkonsistens med hensyn til, hvordan karakterer bliver oversat. Der gives blandt andet et eksempel på, hvordan en studerende har oplevet, at vedkommendes karakterer bliver oversat på fire forskellige måder på forskellige institutioner i samme land. En anden studerende har oplevet at blive afvist ud fra et krævet karaktergennemsnit, som vedkommende ellers umiddelbart levede op til. Flere af de interviewede studerende efterspørger derfor centrale retningslinjer eller officielle konverteringstabeller for oversættelse af karakterer. En studerende beskriver her manglende gennemsigthed med hensyn til ansøgningsprocessen og oversættelsen af vedkommendes karakterbevis:



Jeg vidste overhovedet ikke, hvad det var, de kiggede på, og hvordan de ville komme til at regne mit karaktergennemsnit ud. [...] Man ved ikke, hvordan de regner bestået/ikke-bestået ud, for det ville give mening, hvis de sagde, at det var kun bestået, men det ville også være fuldstændig uretfærdigt. Så jeg ved ikke, hvordan de har gjort. Jeg tror, når de er i tvivl, så går de ind og kigger på ens motiverede ansøgning og ens referencer.

Studerende på selvarrangeret udvekslingsophold – hel uddannelse i udlandet

Enkelte studerende beskriver også, at oversættelsen til ECTS-skalaen i højere grad har været medvirkende til at skabe forvirring omkring karaktererne, fordi bogstavskalaer i andre lande er anderledes og for eksempel dækker over andre præstationer og karakterfordelinger. Dette nævnes dog hovedsageligt af studerende, der har været i USA. En studerende beskriver eksempelvis den frustrerende oplevelse af, at vedkommendes danske karakterer efter 7-trins-skalaen oversat til ECTS-skalaen resulterede i, at karaktererne blev dårligere sammenlignet med bogstavkaraktererne i den amerikanske karakterskala.



Mit danske gymnasium skulle oversætte karaktererne. Hele mit karakterblad skulle oversættes. [...] De gjorde det for mig. På det tidspunkt tænkte jeg, at det var egentlig fint nok. Men nu, efter at jeg har været her [i USA] i to år, der synes jeg bare ikke, det giver ret meget mening, den måde, det er oversat på.

Studerende, der har taget en hel uddannelse i udlandet

En studerende italesætter her ligeledes en skepsis med hensyn til problematikker omkring en-til-en-oversættelse mellem den danske 7-trins-skala og den europæiske ECTS-skala:



Jeg synes, det er interessant, at man oversætter til A, B, C. [...] Nogle steder [i Australien] går et A ned til 73 %. Så hvis du har en normalfordeling, hvor 10 % skal have 12, og 12 bliver oversat til A, og der er andre steder, hvor det er fra 73 % og op, så er det rigtig farligt, hvis man oversætter en-til-en.

Studerende på udveksling under samarbejdsaftale og hel uddannelse i udlandet

Overordnet beskriver samtlige interviewede studerende dog ikke 7-trins-skalaen som en hindring for international mobilitet. Dette skyldes, at de studerende oplever, at andre faktorer end blot karakterer er udslagsgivende for optagelse på hele uddannelser i udlandet. Som tidligere nævnt beskrives motiverede ansøgninger, referencer eller tests i stedet som udslagsgivende. De studerende efterlyser mere rådgivning i Danmark om, hvordan optagelsesprocesserne i udlandet fungerer, samt gode råd til, hvordan man eksempelvis skriver motiverede ansøgninger. De fleste interviewede studerende beskriver, at man kan forklare sig ud af den forvirring og de misforståelser, der kan opstå med hensyn til 7-trins-skalaen og oversættelsen til ECTS-skalaen. De studerende efterspørger dog, ligesom de internationale medarbejdere på uddannelsesinstitutionerne, guider til, hvordan man formidler 7-trins-skalaen bedre til udlandet.

### **Formidling er et vilkår**

Ovenstående afsnit beskriver, at der kan opstå et forklaringsbehov og et formidlingsarbejde med hensyn til de danske karakterer givet efter 7-trins-skalaen. Det beskrives her, hvordan opkoblingen på ECTS-skalaen kan være både en hjælp i forhold til europæiske samarbejdspartnere og en hindring over for samarbejdspartnere uden for Europa, der også bruger bogstavskalaer. Der eksisterer på tværs af fokusgrupperne en opfattelse af, at dette formidlingsarbejde altid vil være et vilkår, uanset hvilken skala man måtte anvende, når der skal indgås samarbejde på tværs af uddannelsessystemer.



Lige så snart noget går på tværs, så er du altid nødt til at have samtaler alligevel. Det kommer du ikke ud af, uanset hvad du har af regler.

International medarbejder, universitet

Internationale medarbejdere beskriver også, at meget af det handler om, hvor godt et samarbejde man får etableret med modtagerinstitutionen, og hvor lydhør og forstående denne er, når eksempelvis danske karakterer skal forklares i forbindelse med indgåelse af samarbejdsaftaler.



Det handler om, hvor modtagelig modtagerinstitutionen er for forklaringer. [...] Det er ikke så meget anderledes end kultur, kan man næsten sige. Man er afhængig af en eller anden oversættelse, når man er to parter, og så er der en eller anden åbenhed for forståelse, eller også er der ikke en åbenhed for forståelse. Skalaen som sådan giver ikke bare *per default* anledning til problemer. Det ligger i oversættelsen, og det ville du jo skulle lige meget hvad.

International medarbejder, universitet



Jeg vil sige, at jeg oplever det ikke som et problem, for de partnere, vi har i andre lande, de er fuldstændig lige så pragmatiske i forhold til det her, som jeg er. Så jeg oplever det ikke som en udfordring i forhold til vores partnere. Jeg tror, de er lige så forvirrede, som vi er. De har jo det samme problem.

International medarbejder, erhvervsakademi

Institutionerne har derfor selv materialer til og procedurer for at formidle den danske karakter-skala, når de er i kontakt med udenlandske institutioner. Der er dog blandt de to fokusgrupper bred enighed om, at det ville være nyttigt med bedre officielle beskrivelser af skalaen, som kunne hjælpe med at forklare skalaen for internationale samarbejdspartnere. Her nævnes, at der savnes mere udførlige beskrivelser af de enkelte karakterer, og hvornår de bruges, præstationernes niveau samt officielle skrivelser fra centralt hold, der blandt andet kan forklare betydningen af skalaens absolutte element.



Det kan også være, at man skulle udvikle en lærere guide til, hvordan man skal forstå skalaen, som vi kan sende til vores partnere.

International medarbejder, universitet



Jeg vurderer ikke, at der er behov for at lave om på skalaen. Men der er behov for supplerende materiale vedrørende skalaen.

International medarbejder, professionshøjskole

## 2.2 Perspektiver på øget international gennemsigtighed med hensyn til karakterer

I begge fokusgruppeinterviews med internationale medarbejdere fra uddannelsesinstitutionerne blev der spurgt om anvendeligheden af det europæiske ECTS-systems anbefalinger for sammenlignelighed af karakterer på tværs af Europa. Deltagerne blev hovedsageligt spurgt om, hvorvidt de vurderede, at anbefalingerne om øget gennemsigtighed i karaktergivning på tværs af de europæiske uddannelsessystemer ville gøre international mobilitet mere fleksibel og internationalt skabe større sammenlignelighed mellem karakterer. Den øgede gennemsigtighed ville blandt andet indebære, at danske uddannelsesinstitutioner i højere grad skulle offentliggøre karakterfordelelinger for uddannelserne.

Overordnet ser de internationale medarbejdere på tværs af institutionstyperne visse fordele i at offentliggøre karakterfordelinger for enkelte kurser og uddannelser, idet det kan skabe en større gennemsigthed og sammenlignelighed i karaktergivningene på tværs. Flere institutioner nævner også, at det allerede er en mulighed for de studerende at få adgang til karakterfordelinger for de enkelte kurser, og andre steder er det også muligt at få placeringen af ens samlede gennemsnit på hele uddannelsen. Enkelte institutioner har karakterfordelinger for kurser liggende offentligt tilgængelige, men ellers er praksis, at de studerende selv aktivt skal opsøge administrationerne og efterspørge placeringen af deres gennemsnit i forhold til deres årgang. En institution beskriver, at man bevidst har forsøgt at sænke efterspørgslen ved at fjerne muligheden for selv at hente det fra intranettet for at nedtone karakterfokus og -pres.



**Der har været en længere historie om, at det har ligget på vores intranet, men vi har haft et enormt karakterpres og karakterfokus. Så derfor har vi faktisk fjernet det, så det er noget, de aktivt skal komme ind og få på studieadministrationen. Så kunne man gå ind og se, hvordan man lå med hensyn til sit samlede snit i forhold til sin årgang eller sit hold.**

International medarbejder, universitet

Enkelte internationale medarbejdere påpeger, at de kunne se nytten i at anvende karakterfordelinger, når de skal indgå samarbejdsaftaler. En international medarbejder fra et erhvervsakademi påpeger, at det sandsynligvis vil spare en del lange samtaler med samarbejdspartnere i USA, hvis det var muligt at formidle, hvilke procentandele de studerende er placeret i.



**Jeg er mere pro-statistik. Jeg har arbejdet meget med USA og karakterparadigmer som deres, og de går meget op i, hvilken procentandel man ligger i. Det kan spare os for lange samtaler med nye samarbejdspartnere om, hvorvidt de studerende er dygtige nok.**

International medarbejder, erhvervsakademi

I forbindelse med optaget til bachelor-, professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne udarbejder Uddannelses- og Forskningsministeriet karakterfordelinger for de adgangsgivende uddannelser i andre lande (Eksamenshåndbogen). Institutionerne bruger dem til at oversætte udenlandske eksamensgennemsnit til 7-trins-skalaen. Ministeriet har ikke tilsvarende opgørelser for de videregående uddannelser. Flere institutioner påpeger, at de i dag selv udarbejder den type opgørelser og databaserede redskaber (grade converters) for at kunne sammenligne karakterer. De påpeger, at det ville være en hjælp, og at det ville styrke sammenligneligheden, hvis ministeriet udarbejdede denne type hjælpemidler.



**Der syntes jeg, at det er uholdbart, at vi ikke har et eller andet fælles, i stedet for at vi alle sammen har noget, vi selv går og udvikler på.**

International medarbejder, universitet



**Jeg synes også, at vi skal slå lidt ned i Eksamenshåndbogen. For den sidder vi jo og bruger rigtig mange kræfter på for at finde ud af, hvordan vi gør dette her korrekt. Og det er selvfølgelig også, fordi Eksamenshåndbogen kun går op til high school.**

International medarbejder, universitet

Der er dog en mere udbredt opfattelse af, at karakterfordelinger sandsynligvis ikke ville være noget, der ville blive brugt systematisk i den daglige administration vedrørende international mobilitet på institutionerne. Blandt andet udtrykker de internationale medarbejdere en bekymring for, at der indføres krav om at oversætte karakterer fra udlandet, som vil medføre et uforholdsmæssigt stort administrativt arbejde med noget, man kan forklare sig ud af gennem dialog. Omvendt påpeger flere institutioner, at det ville være en hjælp, hvis der fandtes et centralt værktøj eller en central statistik med oplysninger om karakterfordelinger, som institutionerne kunne bruge efter behov.



Jeg tænker, at det kan godt være, det ville være en hjælp. Men hold da op, et arbejde, og jeg kan ikke se, behovet er der. Jeg er enig i, at det her kan man tale sig ud af.

International medarbejder, kunstnerisk institution



Jeg tænker, at vi af interesse ville bruge dem en enkelt gang. Men jeg tænker ikke, at det er noget, vi ville bruge i dag-til-dag-administrationen. Jeg har også lidt den frygt, at det så bliver besluttet, at det skal vi gøre. For mange af de regler, der er lavet i forhold til administrationen, er så stive, at det rammer de studerende mere, end det hjælper dem. Det skal i hvert fald undersøges meget grundigt inden, for jeg tror ikke, det har den tilsigtede virkning. Tværtimod.

International medarbejder, erhvervsakademi



Jeg tænker, at det måske er at skyde gråspurve med kanoner, fordi jeg tænker, at det måske bare faciliterer nogle andre samtaler. Så jeg ser heller ikke helt behovet.

International medarbejder, universitet

Der eksisterer dermed ikke blandt de internationale medarbejdere på uddannelsesinstitutionerne en entydig opfattelse af, at større adgang til og anvendelse af karakterfordelinger vil gøre oversættelsen af karakterer mellem nationale skalaer nemmere, end den er i dag. Et andet opmærksomhedspunkt er, at der kan være stor forskel i karaktergivningsspraksissen mellem landene, også selvom de bruger karakterskalaer, der ligner hinanden, og også nogle gange inden for det enkelte land.



Jeg synes bare, at det er lidt farligt at lave den der med bare at se på en eller anden skala og så bare regne det om, for er det ikke inderne der har det sådan, at det er ret nemt at få en god karakter, mens det er ret svært i Kina? Man skal kende sine lande, og man skal kende sine institutioner, nærmest. For der er nogle institutioner, hvor det kan være svært at få en god karakter.

International medarbejder, universitet

I diskussionen om øget gennemsigtighed påpeges det også, at gennemsigtighed med hensyn til karakterer kun er en del af det større billede, når det drejer sig om at skabe international sammenlignelighed med hensyn til uddannelsessystemer. Eksempelvis nævner flere, at der mangler oversættelser af prøveformer, kursusbeskrivelser og studieordninger. I nedenstående citat påpeges det ligeledes, at gennemsigtighed med hensyn til karakterer ikke i sig selv er nok til at sikre større sammenlignelighed internationalt.



Et er karakterer, noget andet er indhold. Hvis internationalisering eller udveksling skal kunne lade sig gøre, er man nødt til dels at give merit og så tænke, at det er nogenlunde sammenligneligt, men jeg skal også sikre, at de studerende får det med, de får for det tal der. Kan jeg stå inde for, at de indholdsmæssigt, ECTS-mæssigt, lever op til det, som jeg har givet merit for? Det er svært bare at sige, at hvis karaktererne i sig selv var sammenlignelige, så kunne vi bruge det til noget, for jeg synes egentlig også, at indholdet er svært adskille fra. Men det er jo en anden ting.

International medarbejder, professionshøjskole

Dermed pointeres det, at det er vigtigt også at have øje for andre forhold end sammenlignelighed med hensyn til karakterer, når man vil sikre sammenlignelighed på tværs af fag og uddannelser internationalt.

## 2.2.1 Studerendes perspektiver på øget international gennemsigtighed med hensyn til karakterer

De studerende er alle blevet bedt om at forholde sig til, om de mener, at der er behov for øget international gennemsigtighed med hensyn til karaktergivning. Som tidligere nævnt omhandler anbefalingerne om øget gennemsigtighed i karaktergivning inden for ECTS-systemet, at uddannelsesinstitutioner giver offentlig adgang til karakterfordelinger for de enkelte uddannelser og kurser. De studerende blev under interviewet bedt om at forholde sig til, om dette kan hjælpe oversættelsen af karakterer ved optagelse i udlandet eller udgøre et bedre grundlag for den studerende med hensyn til at påvise vedkommendes faglige niveau. Overordnet set var der to synspunkter repræsenteret blandt de studerende med hensyn til denne form for gennemsigtighed i karaktergivningen.

Det ene perspektiv så denne form for gennemsigtighed som en fordel for den studerende. Der argumenteres her for, at offentliggørelse af karakterfordelinger for enkelte kurser eller for hele uddannelsen ville gøre det nemmere for den studerende at påvise, at vedkommende var en af de dygtigste på årgangen, ved eksempelvis at kunne fremvise, at vedkommende var rangeret blandt de fem eller ti procent højeste karakterer, der blev givet. Her beskriver en studerende eksempelvis, at gennemsnittet til flere eksamener på vedkommendes uddannelse har ligget lavt, og at der stort set ikke blev uddelt topkarakterer. I den forbindelse ser vedkommende en anvendelighed af at kunne fremvise karakterfordelinger:



Jeg har haft eksamener, hvor snittet lå på 3,5 og 3,8. [...] Jeg synes i hvert fald, der er en udfordring i, at der ikke er nogen, der har fået A, så den højeste karakter, der kan være givet til en eksamen, er B. For i nogle lande er B bare ikke en god karakter.

Studerende på udveksling under samarbejdsaftale og hel uddannelse i udlandet



Man har også et stærkere argument, hvis man er i stand til at sige, at det godt kan være, at jeg ud fra din skala eller din forståelse af den skala, der findes i Danmark, ikke er dygtig nok til at komme ind på det her program. Men prøv at se her. Så skal de selvfølgelig være villige til at tage stilling til det også.

Studerende på udveksling under samarbejdsaftale og hel uddannelse i udlandet).

Det andet perspektiv ser også, at karakterfordelinger ville kunne hjælpe topstuderende med at dokumentere deres niveau. Dette perspektiv argumenterer dog for, at der ville være u hensigtsmæssige konsekvenser ved at skabe en sådan gennemsigtighed i karaktergivning på de enkelte kurser og på uddannelsen. Enkelte studerende italesætter det som, at det vil skabe et større fokus på karakterer og skabe et øget karakterpres for de studerende på uddannelsen. En studerende italesætter det således:



Jeg synes, der er så meget fokus på karakterer i dag alligevel, at det måske bare ville være at lægge en ekstra byrde på. [...] Måske bare noget bedre formidling af, hvad et 7-tal betyder i Danmark, og så prøve at gøre forklaringerne overensstemmende i stedet for at prøve at gøre tallene overensstemmende.

Studerende på selvarrangeret udvekslingsophold og hel uddannelse i udlandet



## 2.3 Perspektiver på oversættelse af udenlandske karakterer til dansk eksamensbevis

Når danske studerende vender hjem efter endt udvekslingsophold, er der ikke en praksis for overførsel af de udenlandske karakterer til eksamensbeviset. Karaktererne for kurserne i udlandet bliver primært overført som "Bestået" på de studerendes eksamensbeviser. De internationale medarbejdere på uddannelsesinstitutionerne havde dog nogle perspektiver på den manglende oversættelse af udenlandske karakterer til danske eksamensbeviser.

I fokusgruppen med internationale medarbejdere fra universiteter og kunstneriske uddannelsesinstitutioner nævner flere, at de anser det som en fordel, at karaktererne ikke skal oversættes, når den studerende vender hjem. Deres argument for dette er, at det ville være meget ressourcekrævende og svært at udarbejde retvisende oversættelser, da landenes uddannelsessystemer og karaktergivning er så grundlæggende forskellige. I forlængelse heraf blev det påpeget, at det netop bør være et vilkår ved internationalisering at anerkende dette og undlade at gøre forsøg på at skabe direkte kompatibilitet mellem nationale karakterskalaer og uddannelsessystemer.



Jeg har det sådan, at jeg er virkelig glad for, at vi ikke skal sidde og omregne, når de kommer hjem. For det kan nærmest kun gå galt. Så jeg er virkelig glad for, at vi ikke skal sidde og omregne karakterer. En del af internationaliseringen er også at anerkende, at vi er forskellige.

International medarbejder, kunstnerisk institution



Man ville aldrig nogensinde få noget, som er absolut kompatibelt, fordi uddannelserne, læringskulturen og karaktergivningen generelt er forskellig landene imellem.

International medarbejder, universitet

Af fokusgruppeinterviewet med internationale medarbejdere fra erhvervsakademier og professionshøjskoler fremgår det ligeledes, at de ikke finder det meningsfuldt at oversætte karakterer givet ud fra en anden national karakterskala til en karakter efter 7-trins-skalaen. Dette begrundes blandt andet i, at der ikke på nuværende tidspunkt eksisterer en metode, der sikrer, at det kan gøres ensartet.

Flere internationale medarbejdere forholder sig også kritisk til ECTS-skalaen som en-til-en-oversættelsesværktøj i den forbindelse. En international medarbejder fra et erhvervsakademi beskriver her sin skepsis over for anvendelsen af ECTS-skalaen til direkte oversættelse af karakterer:



Nu er jeg jo sproguddannet, og det er det, man på ingen måder ville gøre med sprog. Altså oversætte via et tredje sprog. Fordi usikkerheden bliver så stor, og kvaliteten bliver så ringe.

International medarbejder, erhvervsakademi

Særligt i fokusgruppen med internationale medarbejdere fra erhvervsakademier og professionshøjskoler udtrykker deltagerne en holdning om, at mangel på oversættelse er en ulempe for den studerende. Dette skyldes, at erhvervsakademi- og professionsbachelorstuderende i forvejen får få karakterer i deres uddannelsesforløb. Derfor kan det stille den studerende ringere, at der er få karakterer at vurdere den studerendes kompetencer på baggrund af, når den studerende er dimetteret, eller når erhvervsakademistuderende eksempelvis vil søge videre på en top-up-uddannelse. Her beskriver en deltager, hvordan man kigger særligt på udlandsophold i forbindelse med ansøgninger til top-up-uddannelser.



Vi dykker som regel ned i dem [karaktererne] igen. Hvem der har været på udveksling og søger top-up, og så prøver vi at give en eller anden form for fiktiv karakter, som vi smider i og regner med. Så vi laver i princippet en oversættelse alligevel, men det er ikke en, vi vil have på skrift nogle steder. At oversætte de karakterer, det er ikke en eksakt videnskab på nogen måde.

International medarbejder, erhvervsakademi

Flere af deltagerne i fokusgruppen med internationale medarbejdere fra professionshøjskoler og erhvervsakademier påpeger, at det ville være en bedre service for den studerende, hvis karaktererne kunne oversættes til eksamensbeviset, eller der var mulighed for at lade den studerendes kurser fra udveksling fremgå af eksamensbeviset. Den mulighed er dog i dag ikke understøttet af de studieadministrative it-systemer. En medarbejder fra en professionshøjskole nævner, at man, som alternativ til en manglende karakter efter endt udveksling, i højere grad vælger at eksaminere de studerende, når de vender hjem. Dvs. at institutionen eksaminerer den studerende i de kurser, som vedkommende har haft på den udenlandske uddannelsesinstitution.



Noget af det, som vi tyr til, det er, at vi tager vores studerende hjem og prøver dem i højere grad. Nu har vi været igennem en omlægning til semesteruddannelser, og der er der en afsluttende semesterprøve. Dvs. at der kan vi godt tage vores udgående hjem og prøve dem i det, de mangler. For vi synes også, at det er for sårbart, at de mangler karakteren, hvis de skal videre med det.

International medarbejder, professionshøjskole

Der gives dermed eksempler på både fordele og ulemper ved den manglende oversættelse af udenlandske karakterer til danske eksamensbeviser. Der beskrives både blandt de internationale medarbejdere på universiteter og kunstneriske uddannelsesinstitutioner samt på erhvervsakademier og professionshøjskoler, at der ikke er kompatibilitet på tværs af nationale skalaer til, at de finder det meningsfuldt at oversætte udenlandske karakterer til 7-trins-skalaen og omvendt. Modsat flere af medarbejderne fra universiteter og kunstneriske uddannelsesinstitutioner udtrykker deltagerne i fokusgruppen med medarbejdere fra erhvervsakademier og professionshøjskoler et ønske om at kunne oversætte karaktererne på de studerendes vegne, da de oplever, at de studerende kan blive dårligere stillet i deres videre færd efter uddannelsen, hvis de mangler karakterer fra deres udlandsophold.

### 2.3.1 Studerendes perspektiver på oversættelse af udenlandske karakterer til dansk eksamensbevis

De studerende havde ligeledes betragtninger om den manglende mulighed for at oversætte karakterer efter endt udlandsophold. To forskellige perspektiver var repræsenteret blandt studerende, der havde været på udvekslingsophold under en samarbejdsaftale på 5. semester på deres bacheloruddannelse. Det ene perspektiv var, at det var en fordel, at der ikke blev gjort et forsøg på at oversætte karaktererne, fordi sammenligningsgrundlaget vil være for usikkert og inkonsistent, hvilket kan blive en ulempe for den studerende i sidste ende.

Det andet perspektiv var, at det på vedkommendes akademiske bacheloruddannelse var alment kendt, at der kunne opnås et bedre bachelorgennemsnit, hvis man valgte at blive hjemme og tage såkaldte ”nemme” valgfag på 5. semester i stedet for at bruge semestret på et udvekslingsophold, der bliver overført som bestået.



På bachelorniveau siger rygterne, at man generelt får højere karakterer i valgfagene på 5. semester end på de obligatoriske fag, man tager de første to år. Så hvis man tager på udveksling på 5. semester, så får man ikke den der positive [effekt]. [...] Det er alment accepteret, at sådan er det på bacheloren.

Studerende på udveksling under samarbejdsaftale og hel uddannelse i udlandet

Vedkommende har derfor en opfattelse af, at man som studerende kan blive straffet for at tage på udveksling, fordi man derved ikke har mulighed for at opnå gode karakterer, der kan indgå i det samlede gennemsnit for uddannelsen. Denne studerende beskriver således samme bekymring, som særligt de internationale medarbejdere på erhvervsakademier og professionshøjskoler beskriver på vegne af deres studerende.

## 2.4 Erfaringer med hensyn til indgående mobilitet

Karakterer ud fra 7-trins-skalaen kommer i spil ved indgående mobilitet, når studerende fra udlandet skal have omregnet deres gennemsnit i forbindelse med optagelse på uddannelser på danske uddannelsesinstitutioner. Derudover kommer karakterer efter 7-trins-skalaen også i spil, når udenlandske udvekslingsstuderende skal overføre deres karakterer til hjemlandet efter endt uddannelse.

Deltagerne i de to fokusgrupper giver ikke udtryk for, at der findes en praksis for oversættelse af udenlandske studerendes karakterer ved indgående mobilitet i forbindelse med samarbejdsaftaler. Der gives dog i fokusgruppen med internationale medarbejdere fra universiteter og kunstneriske uddannelsesinstitutioner et eksempel på, at der er oplevet inkonsistens internt på en institution med hensyn til metoderne til oversættelse af udenlandske studerendes karakterer ved hhv. optagelse og udveksling. Derudover udtrykker deltagerne også en opfattelse af, at der kan være en uretfærdighed forbundet med oversættelse af udenlandske studerendes topkarakterer til topkarakter efter 7-trins-skalaen, da de udenlandske studerendes faglige niveau i nogle tilfælde vurderes at være meget forskelligt trods topkarakteren.

Der lægges i stedet mere vægt på formidlingsopgaven med hensyn til de danske karakterer efter 7-trins-skalaen, som de udenlandske studerende opnår under opholdet, og opfattelsen af karaktererne i hjemlandet, når de vender hjem efter endt udvekslingsophold i Danmark.

På tværs af de to fokusgrupper med internationale medarbejdere fra de videregående uddannelsesinstitutioner er der eksempler på, at der kan være udfordringer for udenlandske studerende, når de vender hjem efter endt studieophold i Danmark med karakterer. På tværs af de to fokusgrupper kommer deltagerne med eksempler på, at nogle lande har indført minimumskarakterer, som den studerende skal vende hjem med for at få merit for udvekslingsopholdet. Det nævnes for eksempel, at nogle lande kræver, at de studerende vender hjem med udelukkende A- og B-karakterer for deres kurser. Her kan der opstå problemer, når en dansk karakter som 7-tallet, som ellers dækker over en god præstation i Danmark, bliver omsat til en karakter i hjemlandet, som dækker over en væsentligt ringere præstation. En international medarbejder fra et universitet giver følgende eksempel:



Vi har haft en gæstestuderende fra USA, som fik et 12-tal. Det var jo ikke noget problem. Men så fik hun et 4-tal også. Det står jo som D. Hendes universitet kræver, og det stod også i papirerne, som hun var blevet optaget på, at for, at hun kunne gennemføre sin uddannelse, skulle hun have mindst C i snit. De ville ikke godkende et 4-tal som et C derovre. Og vedkommende har jo smidt penge ud og er hamrende tosset.

International medarbejder, universitet

En international medarbejder fra en professionshøjskole nævner også, at der er eksempler på, at man i nogle lande udmønter en økonomisk bonus for den studerende, hvis vedkommende vender hjem med udmærkelser i sine kurser. Dette kan der være manglende forståelse for, at der ikke er praksis for at give i det danske uddannelsessystem. En deltager beskriver udfordringerne i forbindelse med formidling af 7-trins-skalaen til indkommende studerende således:



Det er selvfølgelig sårbart, når vi har udenlandske studerende, der bliver sat tilbage i deres uddannelse, fordi de får en karakter her, der har en anden værdi hos dem. Transparens og formidling er vigtigt for den internationale anvendelighed. Beskrivelse af eksamensformer, fx. Nogle udenlandske undervisere synes, det er nemmere at give karakter efter deres egen skala hjemmefra end at forklare vores. Det viser måske kompleksiteten. Men det er en hjælp, at vi har ECTS-skalaen.

International medarbejder, professionshøjskole

Det er et gennemgående tema i fokusgrupperne, at der ofte er mangel på formidling af eksamensformer og læringsmål til udenlandske studerende. En medarbejder fra en professionshøjskole beskriver blandt andet, at skolen har fundet det hensigtsmæssigt at indføre en workshop for indkommende udenlandske studerende, som introducerer de studerende til, hvad de forskellige eksamensformer indebærer af forventninger til de studerende. Denne workshop bliver ligeledes brugt til at udveksle erfaringer med lærings- og eksamensformer fra de udenlandske studerendes hjemlande, hvilket medarbejderen beskriver som en generelt givende videnudveksling med hensyn til forståelse af forskellene mellem uddannelsessystemer internationalt.

Flere fokusgruppedeltager beskriver også, at der opstår et forklaringsproblem i dialogen med samarbejdspartnere, idet det er udbredt, at kurser på danske uddannelser prøves med bedømmelsesformen bestået/ikke-bestået. Deltagerne beskriver, at flere udenlandske samarbejdspartnere er modvillige over for at godtage, at de udenlandske studerende vender hjem, uden at der foreligger en karakter i deres fag.



Med hensyn til partnere har vi oplevet, at der er partnere, som ikke accepterer, at de studerende får en karakter, der er bestået/ikke-bestået. De kræver simpelthen, at der kommer en karakter. Og det kræver, at vi får undviserne til at komme med en karakter, selvom det egentlig ikke er bedømmelsesformen for prøven.

International medarbejder, universitet

## 2.5 7-trins-skalaen versus en ny skala

I løbet af fokusgruppeinterviewene kommer enkelte deltagere ind på en sammenligning af den internationale anvendelighed for hhv. 7-trins-skalaen og 13-skalaen. En medarbejder oplever, at der ikke er nogen forskel mellem de to skalaer med hensyn til den internationale anvendelighed.



Jeg har arbejdet med både den gamle og den nye. Jeg synes ikke, den nye er mere internationalt anvendelig.

International medarbejder, erhvervsakademi

Generelt er der dog bredere en opfattelse af, at 7-trins-skalaen er mere internationalt anvendelig end 13-skalaen. Både i fokusgruppen for universiteter og kunstneriske uddannelsesinstitutioner og i fokusgruppen for erhvervsakademier og professionshøjskoler giver deltagerne udtryk for, at 7-trins-skalaen fungerer bedre end 13-skalaen.



Det her er meget bedre end den gamle skala. [...] At gå tilbage er ikke en mulighed. Vi skal bare et skridt længere frem.

International medarbejder, erhvervsakademi



Skalaen er mere klar at forklare over for udlandet end 13-skalaen. Jeg synes ikke, at problemet så meget er 7-trins-skalaen. Det er mere ECTS-skalaen.

International medarbejder, kunstnerisk institution

Overbevisningen er også generelt i fokusgrupperne, at det ville være et større tilbageskridt for den internationale anvendelighed, hvis man vælger at skifte skala igen.



Der er flere problemer med det at skifte skala. Hver gang man skifter skala, så ændrer man menneskers forståelse af en standard. Det er ikke noget, man bare lige gør. En anden ting er, at en karakterskala er et nødvendigt onde.

International medarbejder, erhvervsakademi



Det ville være et større internationalt problem, hvis vi allerede nu indførte en ny skala. Fordi det er skide besværligt. Vi sidder og roder rundt i det med dem, der har indført nye skalaer og pointsystemer. Det vigtigste er ikke at lave om igen nu.

International medarbejder, kunstnerisk institution

### 2.5.1 Øvrige perspektiver på udfordringer i forbindelse med international mobilitet

Ovenstående berører, hvordan 7-trins-skalaen og oversættelse af karakterer i forbindelse med skalaen spiller sammen med fleksibilitet og mulighed for international mobilitet. I fokusgrupperne påpeges det, at andet end karakterer kan have betydning for mulighederne for udgående mobilitet. Særligt deltagerne i fokusgruppen med internationale medarbejdere fra erhvervsakademier og professionshøjskoler påpeger, at uddannelsernes og studieordningernes udformning skaber nogle hindringer for mobilitet. Som tidligere nævnt påpeger deltagerne blandt andet, at særligt erhvervsakademiuddannelserne er relativt korte uddannelser med få karakterer. En international medarbejder fra et erhvervsakademi påpeger, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis der var større fleksibilitet i erhvervsakademiuddannelsernes studieordninger, eksempelvis med et valgfagssemester på 30 ECTS-point, så de studerende havde større udvekslingsmuligheder, der ikke skulle passe med et enkelt kursus på 5, 10 eller 15 ECTS-point.



Det er mest studieordningen. Det er svært at overføre et 5 ECTS-point-kursus, hvis det ikke findes i studieordningen. [...] Vi har behov for et helt semester med valgfag fx Men det er der kulturelt set ikke lagt op til, at der skal være i de uddannelser. Det er først, når vi rammer 30 ECTS-point, at vi kan mærke en forskel.

International medarbejder, erhvervsakademi

Derudover beskriver nogle også et irritationsmoment i forbindelse med, hvad der rent administrativt kan lade sig gøre og er systemunderstøttelse for med hensyn til udskrift af eksamensbeviser i forbindelse med udgående mobilitet, både under uddannelsen og efter endt uddannelse.



Vores system udskriver kun transcripts, hvor den studerendes eksamen står. Men en eksamen kan godt være på 60 ECTS-point. Og så står der ikke, hvad det er. Der står bare førsteårseksamen. Alle studerende, der skal til udlandet, kommer forbi mig, hvor jeg laver et transcript til dem. Ellers kan de ikke komme ind. De kan ikke komme ind med et transcript fra vores administration.

International medarbejder, erhvervsakademi



Studerende, der har afsluttet læreruddannelsen hos os, kan have problemer med at få den godkendt i udlandet. Det kræver meget papirarbejde. De skal kunne sende curriculum på engelsk.

International medarbejder, professionshøjskole

**Erfaringer med 7-trins-skalaen med hensyn til international mobilitet**

© 2019 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: [www.eva.dk](http://www.eva.dk)

ISBN (www) 978-87-7182-246-5

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.



**DANMARKS  
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101  
E [eva@eva.dk](mailto:eva@eva.dk)  
H [www.eva.dk](http://www.eva.dk)